

# Filosofian reaalikoe, kevät 2020

**K**evään 2020 kokeessa menestyi parhaiten Salla Siira Helsingin kuvataidelukiosta. Hänen filosofian opettajansa on pitkään aktiivisesti Filosofian ja elämäntutkimustiedon opettajat (FETO) ry:ssä toiminut Hanna Vanhanen.

Tähän artikkeliin on Sallan vastauksista valittu tehtävä 6. Valinta ei perustu siihen, että vastaus olisi hänen parhaansa – hänen vastauksensa kun olivat hyvin tasalaatuisia. Sitä vastoin valinnan perusteena on se, että tehtävässä 6 näkyy tiettyjä uusia ylioppilaskirjoitusten tehtävänantoihin liittyviä piirteitä.

Ensinnäkin tehtävä käsittelee päättelyä. Päättely on 2010-luvun opetussuunnitelmissa voimakkaasti korostunut filosofian osaamisalue. Kun filosofia mielletään sellaisena taitoaineena, jota voidaan lähestyä myös vailla laajaa perehtymistä perinteeseen, nousee päättely yhdeksi oppiaineen tärkeimmistä osaamisalueista.

Toiseksi tehtävä 6 jakautui kolmeen osaan, joista vain yksi edellytti perinteistä esseemuotoista vastausta. Essee on edelleen ylivoimaisesti suosituin filosofian ylioppilaskokeiden tehtävätyyppi. Esimerkiksi kevään 2020 kokeessa tehtävä 6 oli ainoa 20 pisteen tehtävä, joka edellytti muitakin kuin esseemuotoisia vastauksia. Tehtävät 1, 3 ja 5 olivat täysiä 20 pisteen esseitä, ja tehtävät 2 ja 4 jakautuivat kahdeksi lyhyemmäksi 10 pisteen esseeksi. Kiteyttäminen ja tiivistäminen ovat kuitenkin tärkeitä taitoja niin filosofassa kuin nykyajan informaatiovirrasakin. Siksi filosofian ylioppilaskokeisiin laaditaan myös pienempiä, alle 10 pisteen tehtäviä. Nämä tehtävät eivät vaadi essee-vastausta, ja niihin liittyy merkkimäärärajotus. Tyypillisesti niissä tehtävänannon käskysana edellyttää vähemmän vaativia ajattelun taitoja kuin esseiden käskysanat.

## Tehtävässä 6 kokelaille esitettiin aineistona kolme abduktiivista päättelyä:

### Päättely a:

Kadut olivat jäässä aamulla.

Se, että yöllä oli pakkasta, selittäisi parhaiten sen, että kadut olivat jäässä aamulla.

Siis on järkevää päätellä, että yöllä oli pakkasta.

### Päättely b:

Potilas kärsii toistuvista kovista päänsäryistä.

Se, että potilas kärsii migreenistä, selittäisi parhaiten sen, että hän kärsii toistuvista kovista päänsäryistä.

Siis on järkevää päätellä, että potilas kärsii migreenistä.

### Päättely c:

Minulla on aistimuksia tulen lämmöstä.

Se, että takassa palaa tuli, selittäisi parhaiten sen, että minulla on aistimuksia tulen lämmöstä.

Siis on järkevää päätellä, että takassa palaa tuli.

Salla Siiran vastaukset kysymykseen 6 ovat seuraavassa. (Kaikki tehtävät verkossa: [yle.fi/aihe/abitreenit/filosofia](http://yle.fi/aihe/abitreenit/filosofia))